

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Serisori neranocate nu se
primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de AMBUTURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
W. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. RECLAME pe pagina
2-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare
zi.
ABONAMENTE pentru ANSTRO-DEGETI
Pe un an 24 cor., pe șase
12 cor., pe trei luni 6 cor.,
M-rii de Duminecă 4 cor. pe zi.
PENTRU ROMÂNIA și străinătate.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
ABONAMENTUL pentru BRAȘOV:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dunsul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — ATĂT abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 231.

Brașov, Duminecă 19 Octomvrie (1 Noemvrie)

1908.

Lupta în afară de parlament.

În momentul când stăm în fața gravei decizii a Coroanei în chestiunea reformei electorale și când adversarii votului universal și ai existenței noastre naționale se pregătesc a da din toate părțile asalt, strigând în gura mare că naționalitățile și demagogii proletariului trebuie să fie cu orice preț oprți de a intra în parlament, este foarte remarcabilă ideea de apărare extremă, ce a pătruns ca fulgerul șirul combatanților pentru drepturile poporului.

Dacă e vorba așa că proiectul de reformă să ridice nouă ziduri încă și mai teribile decât cele de până acum spre a face cu neputință ca reprezentanții masselor poporului: proletarii și naționalitățile să poată intra cum se cuvine în parlament, atunci ei n'au ce mai cânta în acest parlament și constrânși vor fi și unii și alții de a continua lupta pentru drepturile lor în afară de parlament.

Cel dintâi care și-a ridicat glasul pentru a semnala astfel situațiunea ce se va crea masselor celor mari ale poporului, dacă dreptul electoral, plural și public plănuit de guvern ar deveni lege cu toată opoziția lor, a fost organul partidului socialist „Népszava”, al căruia redactor a pregătit pentru o viitoare adunare de protestare extraordinară o propunere ce spune, că în cazul arătat partidul social-democrat nu va lua parte la alegerile de deputați pe această bază, că prin urmare organizația și metodel de luptă al partidului vor trebui să fie străformate imediat corăspunzător cerințelor unei lupte înafară de parlament.

Aproape simultan s'a făcut o asemenea enunțare și din partea deputaților naționaliști, a d-lor Dr. Vlad și Vaida din partea română și a d-lui Milan Hodza din partea slovacă.

Foile maghiare s'au grăbit toate a lua notă de această punere în perspectivă a unei pasivități generale parlamentare a social-democraților și a naționalităților.

Pentru noi Români, cari dintre toate popoarele din Ungaria am înțeles mai întâi că cu supremații nostri nu se poate sta la o masă și nu se poate exercita în comun nici un fel de libertate constituțională și că înainte cu zeci de ani am fost convinși că numai printr'o opozițiune extremă în afară de parlament popoarele țării vor putea impune cu timpul celor dela putere respectarea drepturilor lor, ideea lansată de ziarul socialist nu e nouă, nici surprinzătoare. Ceea ce îi dă însă în momentul de față o deosebită importanță este faptul că o îmbrățișază, pentru eventualitatea introducerii sistemului plural și a votării publice prin noua reformă electorală — aproape simultan toți cei nedreptățiți, adică naționalitățile și întreg proletariatul muncitorilor.

E vorba numai de o propunere pentru un caz eventual. Cu toate acestea efectul e mare fiindcă așa cum se prezintă planul viitoarei lupte

desperate în afară de parlament din partea uriașei falange a desmoșteniților, în această zădărnitate a procederei eventuale zice toată gravitatea amenințării cu pasivitatea.

E de înțeles deci când organul de frunte al coaliției apreciază amenințările cu pasivitatea generală zicând: »Nu voim nicidecum să micșorăm neajunsurile ce se pot naște din aceste amenințări, căci voim păcea cu naționalitățile și nu răboiul«.

Bine, bine, dar până când să dureze o pace care să fie pentru naționalități numai liniștea mormântului ca individualități politice-naționale? La întrebarea aceasta să răspundă mai întâi cavalerii votului plural!...

Andrassy și partidul poporal. În conferința de alături a partidului poporal și-a făcut apariția și contele Andrassy, dând celor întruniți unele »lămuriri« cu privire la votul plural. Se spune că lămuririle contelui Andrassy au fost primite de majoritatea deputaților poporali cu mare rezervă ba cu o răceală oareși care. După îndepărtarea lui Andrassy, membrii partidului și-au expus părerile lor. S'au ridicat obiecțiuni în contra eschiderei analabeților, prin care partidul poporal perde pe cei mai credincioși aderenți ai săi. S'a mai relevat și faptul, că prin pluralitate, Evreii câștigă o preponderanță păgubitoare pentru interesele partidului poporal. Se crede în fine că membrii aristocrați ai partidului în frunte cu ministrul Zichy vor vota proiectul, pe când fracțiunea creștin-socială va lua poziție contra proiectului.

Delegațiunea austriacă a adoptat și creditul Bosniei. Reflectând la aserțiunea delegatului Kramar, că anexarea a provocat atâta întăritare, deoarece guvernul nu ar fi știut să câștige inimile populațiunii și pentru că Serbia se găsește acum cu totul despărțită de mare, ministrul Burian spune că anexarea a fost primită în Bosnia și Herțegovina cu calm și entuziasm. Deasemenea în Serbia o afacere de sentiment pare a fi fost singurul motiv de escitațiune, deoarece numai decât a născut chestiunea de compenzațiune. Cât despre izolarea Serbiei, Bosnia nu este situată pe mare și drumul la mare merge prin Bosnia și Dalmația. Delegațiunea a început apoi discuțiunea bugetului răboiului.

Tratatul comercial cu Austro-Ungaria. »Neue Freie Presse« făcând o dare de seamă asupra stărei negocierilor ce se urmează la Viena, spune că guvernul austro-ungar, față de presiunile agrarienilor, nu va putea acorda României, — după cum a acordat Serbiei, — importul cărnei de măcelărie pe teritoriul austro-ungar.

Inregistrând aceasta știre »Voința Națională« spune că punctul de vedere al guvernului român, în această chestie, e de mult cunoscut și hotărât. Tratatul nu se pot urma decât pe baza unor concesiuni reciproce. Austro-Ungaria să admită exportul cărnei românești, iar în schimb să se facă unele concesiuni industriei austro-ungare, — negreșit intru cât nu va fi periclitată industria românească, — și anume asupra acelor articole, cari încă dela întocmirea tarifului general vamal au fost destinate ca bază a concesiunilor. Dacă informația ziarului vienez — zice »V. N.« — ar fi adevărată, atunci tratativele n'ar mai putea merge înainte, pentru simplul motiv că ar lipsi baza de înțelegere, și României nu i-ar rămâne decât să denunțe regimul convențional în vigoare. Chestia e deci nu se poate mai limpede.

„Din mizeriile noastre“.

II.

Continuând „Tribuna“ mai zice în articolul său din chestiune:

»Numai zavistiei propagată de acest protopop se pot atribui și cele relatate de gazetă în sus amintitul număr: cineva, ca să învedereze, că »Gazeta« publică orice laude despre protopopul din Cluj și a partizanilor săi, — a trimis anonim niște lucruri imposibile »la Gazeta«. Confrații s'au grăbit să publice și astfel s'au văzut păcăliți în mod pe cât de crud, pe atât de condamnabil din toate punctele de vedere. Noi adevă nu ezităm să condamnăm mistificarea — cărei au căzut(?) confrății noștri...«

Cazul e cunoscut. Acest anunț apocrif s'a furisat în adevăr în coloanele foaiei noastre fără de știrea redacțiunii, care, dacă l'ar fi cetit, ar fi trebuit să observe la momentul proasta și răutăcioasă plănuire. Poate fi vorba dar de-o regretabilă întâmplare, nu însă de-o »păcăleală crudă«, nici chiar de-o »mistificare«. Faptul, pe care nici foaia din Arad „nu ezită“ a-l condamna, a devenit însă și mai calificat prin corespondența, ce, după comitere, s'a trimis, desigur de însuși făptuitorul, „Tribunei“ — adevă unaia din gazetele, în care își plasează corespondențele lor dușmanii protopopului din Cluj. Corespondentul din chestiune spune în numărul 216 al „Tribunei“, că s'a rămasit c'un altul că „bătrâna noastră „Gazeta“ publică ori-ce lucru în legătură cu vre-o faptă vrednică săvârșită de protopopul Dăianu — fie și imposibilă“, și se laudă că, apărând în adevăr în „Gazeta“ anunțul apocrif, dânsul a câștigat rămasagul. Adevărat că corespondentul care scrie sub pseudonimul „un preot“, pune rămasagul în cărca unui prietin coleg al lui, dar e evident, că *fabula naratur* de el însuși, că el însuși a săvârșit plămămiră și după-ce a văzut rezultatul, s'a grăbit a-și da pe față în foaia, în care obicinuește a se răboi, bucuria, că a păcălit „Gazeta“ și și-a făcut pofta de a rade de frunțașii bisericeii, inventând istoria cu rămasagul.

Ceea-ce trebuie să ne surprindă și să ne mire nu e însă aceasta purtare a unui om pătimăș și laș, ci nonșalansa cu care „Tribuna“, — deși corespondentul său le spune și le mărturisește toate fără de cea mai mică șfilă, vine și — în urma părerei de rău, că adăpostește în coloanele sale o proză atât de josnică, și a așteptării, ce le-am exprimat, ca spre a dovedi lealele sale sentimente de confraternitate să dea pe față pe cel ce i-a trimis corespondența — zice:

»...și îi asigurăm pe confrății noștri că din parte-ne nici n'am bănuit complotul detestabil când am publicat, în numărul 216 al nostru corespondența dela Cluj. Și dacă ne-ar sta în putință am contribui bucuros la descoperirea autorului »prozei josnice și lipsite de orice pudoare morală și națională«, cum zice »Gazeta«.

„N'au bănuit complotul detestabil“ — și totuși corespondența ce a publicat-o în Nr. 216, nu vorbea decât de acest complot... „dacă ne-ar sta în putință am contribui bucuros la

descoperirea autorului“ — și totuși trebuia să le fie clar din primul moment că autorul — fie nemijlocit, fie numai intelectual — nu putea fi altul decât însuși corespondentul lor din Cluj.

După cele expuse până aici am putea să ne complimentăm și să încheiem discuțiunea, care în asemenea circumstanțe și față cu-o astfel de confraternitate devine absurdă.

Credem însă neapărat de lipsă, nu pentru confratele din chestiune, ci pentru publicul român a mai face de încheiere încă câteva constatări.

„Tribuna“ ca vrășmașă fătășă a protopopului unit din Cluj și a grupării înjghebate la banca „Economul“ — „condusă de el“ găzduiește proza și numai proza celor ce se răboiesc cu acest protopop și cu celalalt conducător al grupării amintite. Aceasta e învederat și privește pe cei dela foaia aradană. Ei însă vor cu totadinsul să înfățișeze și „Gazeta“ ca organ susținător al certelor dela Cluj, care ar servi postelor de răboire a celor dela „Economul“. În contra acestei insinuări, lipsite nu numai de temei, ci și de simțul leal de confraternitate, protestăm. Insuși corespondentul din Cluj al „Tribunei“ afirmă față de noi numai, că „Gazeta“ publică ori ce lucru în legătură cu vre-o faptă vrednică săvârșită de protopop. Dăianu — fie și imposibilă“. Ne reproșează deci, că prea suntem înclinați a lauda faptele vrednice ale protopopului. Dar ce să facem? Să nu le laudăm? Ori să le retăcem cu intențiune sau chiar să le dezaprobam?

Așa ceva nu cade nicidecum în obiceiurile noastre. Noi totdeauna ne-am bucurat de ori-ce faptă cinstită românească și am incurajat-o și laudat-o fără exagerare, dar din toată inima fără de a întreba mai înainte de ce persoană a fost săvârșită. Im ce privește pe Români din Cluj și certele nenorocite din sânul lor avem conștiința, că n'am contribuit cu nimic la ațătarea lor, ci convingându-ne că aceste certe isvoresc mai cu samă din ambițiuni, patimi și interese personale, ne-am ferit de ori-ce amestec și am păstrat totdeauna rezerva ce ni-a impus-o lealitatea față cu cauza și interesul nostru general românesc. Când am dat loc în coloanele noastre câte unei corespondențe ori comunicări sau întâmpinări din Cluj, am făcut-o întotdeauna în mod imparțial și obiectiv. Dacă gruparea dela „Economul“ are în activul ei mai multe fapte vrednice săvârșite, li servesc numai spre laudă. Regretăm, că gruparea cealaltă nu ne dă ocaziune să se egalizeze cel puțin cumpăna faptelor bune înregistrate, dacă nu să facă să cadă chiar în favoarea ei.

Să ne ierte cei dela „Tribuna“, dar noi nu înțelegem cum se poate ca ei, declarând de tătari pe cei dela „Economul“, să-i șteargă cu totul din vocabularul celor cu drept de existență, și în cazul special să considere protopopiul unit din Cluj de nul și neavenit.

Așa de pildă s'au petrecut în anii din urmă multe în parohia română-unită din Cluj, cari oferă un interes pentru biserică și pentru poporul nostru. S'a ridicat un edificiu pentru parohie și școală, iar zilele trecute s'a ținut adunarea generală a fondului pentru școala de fete română, în care s'au dat lămuriri despre un contract încheiat între biserică și fondul școlii din incidentul unui împrumut de 27 mii coroane, ce l'a făcut biserică la fond. S'a constatat că această ocăziune, că un membru, care aparține grupării contrare, anume d-l Baziliu Podoabă, a mers în dorul său de răzbunare personală față cu protopopul, până a denunța societatea fondului, prezidată de acesta din urmă, la fișpan. Această faptă, care pe lângă multe altele explică parte mare din mizeriile clujene, a fost reprobata de adunare și Podoabă a fost dojenit pentru purtarea sa scandalosă chiar de un membru din gruparea, căreia îi aparține. Despre toate acestea noi am publicat un raport cu totul obiectiv. „Tribuna“ pe cât știm n'a luat nici o notă de toate acestea, pe câtă vreme pot să vină la socoteală grupărilor conduse de protopopul, pe care îl urește atât de cumplit. Pentru purtarea scandalosă a lui Baziliu Podoabă, vechiul ei corespondent și aderent, nu găsește de altă parte nici măcar un singur cuvânt de reprobare.

Răul obiceiului contras de demult pe conta naivității publicului nostru cetitor, de cătră gazetarii dela Arad, de-a teroriza, sub pretextul că ar reprezenta sentimentul public, pe cei ce le sunt contrari într-o cauză sau alta, vede ori-ce om cuminte, că nu mai poate fi tolerat în timpul și 'n împrejurările de față.

În fine după ce ne vedem bănuți și învinuți pe nedrept, că am fi părtinitori, ba că ne-am fi pus chiar în serviciul protopopului unit din Cluj, ni-se va permite, credem, ca pentru lămurirea atitudinii atât de stranie și contrazicătoare a „Tribunei“ într-o afacere așa de clară și lămurită ca cea privitoare la consecvențele anunțului mincinos trimis nouă dela Cluj, să constatăm a) că directorul actual al „Tribunei“ e certat amar cu protopopul din Cluj încă de pe când acesta i-a luat locul la „Tribuna“ cea veche din Sibiu, b) că de pe atunci se datează marea lui dușmănie și față cu celălalt conducător al grupării dela banca „Economul“, care l'a fost demascat, că în ascuns ținea conventicule cu faimosul Ieszenszky și că umbla cu doi bani în trei pungii.

Aceasta esplică mult, de ce acele două persoane din Cluj au căzut fără de milă sub interdictul celor dela foaia din Arad și de ce i se ia în nume de

rău „Gazetei“ până și publicarea corespondențelor, în cari se recunosc unele fapte vrednice ale lor.

Aici se încep mizeriile, de cari suferă tare din nenorocire și ziaristica noastră și recunoaștem că timpul reclamă cea mai radicală lecuire a lor.

Ambasadorul Franței a fost primit alaltăieri în audiență specială de Maj. Sa remițându-i o scrisoare autografă a președintelui Fallières, redactată în terminii cei mai călduroși. Președintele republicii franceze exprimă mai întâi mulțumiri pentru notificarea anexării Bosniei și adaugă că guvernul republican, având în vedere interesul comun al Europei și menținerea păcii, va contribui pe cât îi este cu putință a stabili un acord. Făcând aceasta se va lăsa a fi condus de sentimentele de cordială simpatie de cari sunt animate guvernele din Viena și Paris.

Deschiderea Sobraniei. Regele Ferdinand a deschis alaltăieri Sobrania cu un mesaj din care relevăm următoarele pasaje: „Inspirat numai de idealul poporului bulgăresc, lucrând pentru saltgaldarea intereselor sale, am proclamat independența Bulgariei. Mulțumesc națiunii pentru sentimentele cu care a primit această cauză justă. Itrucât privește calea ferată orientală, politica noastră economică generală precum și interesele amenințate ale apărării naționale cereau în mod imperios ca toate căile ferate să fie în mâinile statului. De aceea guvernul a luat exploatarea liniei orientale anunțând însă că va ținea cont de toate drepturile dovedite și că va despăgubi pe cei, care au dreptul la o despăgubire. Guvernul în sfârșit s'a de a consolida situațiunea internațională a Bulgariei ridicând țara la rangul de stat independent hotărând singur de politica sa, este în drept a crede că va obține buna dispozițiune a marilor puteri precum și încrederea vecinilor săi.

Regele relevă apoi că se bucură de a constata recepțiunea solemnă și amicală ce i-s'a făcut la Budapesta de Maj. Sa Monarhul nostru și termină invitând Sobrania să aproabe cheltuielile necesitate din cauza gravelor evenimente politice.

După citirea discursului tronului, Sobrania a ținut prima ei ședință. Primul ministru a dat citire proclamărei din Târnova, apoi a fixat ședința viitoare pe Vineri. Reprezentanții puterilor nu au asistat la inaugurarea Sobraniei.

Bulgaria concediază rezerviștii. Guvernul bulgar a remis alaltăieri răspunsul la demersurile reprezentanților puterilor. Guvernul declară prin acest răspuns, că este insufletit de intențiuni pacifice și că nu a avut niciodată intențiuni agresive în contra Turciei. Pentru a da o probă de sentimentele sale pacifice, rezerviștii chemați sub drapel vor fi liberați și nu se va chema nici o altă clasă. Guvernul a manifestat de asemeni dispozițiunea de a se înțelege cu Turcia prin trimțterea a doi delegați însărcinați a sonda dispozițiunea Fortei. Va face de asemena, tot ce-i va sta prin putință, pentru a ajunge la o înțelegere directă cu Constantinopolul.

În urma demersurilor marilor puteri, guvernul a concediat pe rezerviștii cu in-

ceperea dela 31 Octomvrie în loc de 3 Noemvrie.

Programul conferinței internaționale. Din Paris se anunță, că discuțiunile privitoare la programul viitoarei conferințe se vor continua la Petersburg. Ambasadorul Germaniei la Petersburg va preda zilele acestea guvernului rusesc programul alcătuit de Germania și Austro-Ungaria. În acest program sunt aduse și acele puncte, pe cari le-a pretins Austro-Ungaria. În cercurile politice de aici se crede că puterile vor conveni asupra proiectului prezentat de Germania.

De ale Țării Oltului.

(Fine.)

Carierele de piatră dela Perșani sunt în exploatare de peste una sută de ani. Erariul și-a golit cariera sa de piatră bună de lucru, iar foștii lui chiriași, niște Nemți maghiarizați, au deschis noui cariere pe pământul luat dela țărani. Ai noștrii nu s'au îndreptit nici aci, nici în altă parte nici unul singur, să deschidă o carieră și să pună în vânzare cea mai bună gresie pătrată, fie pentru zidărie, fie pentru lucrări de sculptură.

Făcutul varului a nutrit pe boierii noștri dela Veneția, Comana de sus, Grid, Părău, sute de ani, pe cei mai mulți — unii îl făceau, alții îl duceau pe Ardeal, pe la Sighișoara și Mediaș, etc., ca să-l vândă pe bani și bucate. Acum au găsit și dânșii că piatra de var dela Cuculata și Comana de sus, dă un var mai ușor și mai bun decât cea dela Veneția. Sunt patru bănci românești în apropiere și nu s'a învrednicit nici unul sau vre-o singură bancă, să zidească un cuptor sistematic (circular) pentru ars varul, — care ar putea să coste 1—200 florini, cum se văd de-acele destule la Racoș, pe la Brașov, pe valea Prahovei. Un atare cuptor de ars var ar fi un isvor însemnat de bogăție și de venit pentru popor anul întreg. Unii ar găsi ocupație și câștig bun la scos piatră, alții la tăiat lemne din pădure, alții la cărat piatra și lemnele la cuptor și varul dela cuptor la gară. Necesitatea de multe lemne la cuptor, ar face un însemnat venit satorilor din apropiere, căci ar putea pune în tăiere pădurile bătrâne cu lemnele lor scorburoase noduroase, cari s'ar vinde cu bun preț pe loc, și s'ar întineri și pădurile ca să producă d'aci înainte lemn de muncă. Un sircur contabil cu 3—4 cl. gimnaziale, ar putea conduce întreaga daravere, care să aducă sute de mii de coroane pe an și fără de nici un vizic. Alții ar găsi că este în interesul comunelor însăși, să se construiască linia Șercaia-Homorod — numai lucrări de terasament și balastare cu 3—4 podețe ca să poată circula cel puțin un motor cu 3—4 vagoane, singur petrișul din prundul Oltului, ar aduce la 5—8000 coroane venit net fiecărui sat, și care se premenește an de an și de care se simte așa mare lipsă în Ardeal în toate satele de peste Olt.

Băile dela Veneție cu isvoare minerale diferite și de cea mai bună calitate și la o poziție admirabilă cu perspective încântătoare — situate în apropierea a 4 mari comune românești sunt neglijate cu totul și date unui strein înarândă pe mai nimica toată. Ele ori cât de minunate ar fi în efectele lor, nu se pot vizita și atrage lumea la sine, fiindcă comunele acele de foști boieri nu sunt în stare nici una să facă

un drum cum se cade, și nu fiecare este dispus ca mergând la baie pentru căutarea sănătății pe drumurile actuale să-și rupă gâtul!! Dându-le unui consorțiu în arândă pe 25—30 de ani ușor ar putea face vre-o 2—3 oteluri cum se cade și să atragă lumea la sine ca în fie-care sat să lase câte 15—20,000 coroane pentru alimente și transporturi. Dar condițiunea indispensabilă pentru prosperarea lor este mai întâi drumuri bune și adăpost bun — oteluri și case de închiriat. Băile puse în rândulială ar atrage alte venituri după sine — încurajarea industriei de casă — rufe de așternut și de băi pentru vizitatori, apoi deșeușul pentru diferite produse ale industriei de casă, care în partea locului, la vechii moșneni este originală, antică și bineșor dezvoltată.

Apoi în întreagă Țara Oltului atât de priincioasă culturii poamelor nu se găsește nici o singură grădină ori pepinerie de speculă, nici un singur cultivator ori negustor de fructe în mare. Vezi dealurile pleșuve și coastele goale, de sute de ani, nedând nici un folos și un pământ al nimănui, unde ar putea să fie cele mai bune grădini de pomi.

Iată unde ar trebui pus umărul și lucrat cu toată stăruința — iar nu numai într-o scoate advocați peste advocați și sollicitatori de dascăli și preoți.

Ion de pe Văcarea.

STIRILE ZILEI.

— 18 Octomvrie v.

Românii din Țara Bârsei vor manifesta mâne pentru votul universal. În aceiași zi se vor ținea adunări de popor numeroase mai în toate ținuturile locuite de Români. Tot omul, care își iubește neamul și înțelege marea însemnătate a luptei, ce s'a încins azi în toată țara pentru dreptul electoral, se va simți dator în aceste momente de-a contribui din parte-i la puternica manifestațiune generală, luând parte la adunări. Românii din Brașov și toată țara a Bârsei au să dovedească la rândul lor, că sunt conștii de dreptul sfânt al poporului, luând parte la adunarea, ce se va ținea mâne, *Duminecă, la orele 1 p. m. în sala hotelului Central Nr. 1.* Conform programului stabilit de d-nii convocatori vor lua cuvântul în adunare, d-nii adv. I. Lengeru, Dr. N. Vecerde și părintele Dr. V. Saftu. Bine înțeles că vor vorbi și dintre domni deputați, cari și-au anunțat participarea la adunare. După adunare va avea loc la orele 6 p. m. o cină comună în sala albastră dela >Reduta< din cetate.

În congregațiunea comitatului Brașov, ținută alaltăieri sub presiul d-lui fișpan conte Mikes, lucrurile au mers strună, rezolvându-se în timp relativ foarte scurt cele 174 puncte dela ordinea zilei. În discursul său de deschidere fișpanul a făcut și câteva enunțațiuni din domeniul politice. Vorbind despre evenimentele din Balcani relevă unanimitatea cu care a fost primită în Ungaria anexarea Bosniei și Herțegovinei. Petrecerea mai îndelungă a Maj. Sale Monarhului e aptă a întări înțelegerea bună între >națiune< și coroană. Trecând apoi la proiectul reformei electorale fișpanul crede, că și în comitatul Brașovului vor avea loc manifestațiuni de protestare, dar — după cum este de prevăzut — aceste manifestațiuni vor decurge în

FOILETONUL >GAZ. TRANS.<

Mișcarea artistică și culturală în România.

Fine.

În timpul din urmă s'au adunat multe motive românești și s'au publicat, mai cu seamă de câteva doamne, albume de țesături și cusături naționale. Însemnez aici cele mai însemnate recomandându-le publicului nostru spre a le folosi la țesuturi de orice fel.

1. Cel dintâi >Album de broderii și țesături românești< (Din ornamentica română), publicat în Transilvania (Sibiu) este al D-lui profesor D. Comșa cu 40 table colorate, de 33/44 centimetri. Este o bogăție neprețuită de tot ce privește țesuturile românești și este admirabil executat în institutul artistic a lui Ios. Drotleff din Sibiu și costă vreo 60 lei.

2. Un alt >Album de broderii și țesături românești< editat de D-ra Minerva Cosma cu 21 table, format mai mic, 24/32 cm. tipărit tot la I. Drotleff, foarte frumos executat și costă 16 coroane.

3. D-ra M. Cosma a mai publicat 2 caete mici cu modele de cusături românești tot colorate, cari costă câte 1 leu caetul.

4. Albumul de >Cusături românești<, culesse de D-na Elena C. Cornescu s'a publicat de librăria Socec din București la 1906 pe 40 table de 29/30 cm. colorate. Cuprinde o comoară de izvoade de pe cămăși, fote, cătrinte, covoare etc. Aceste izvoade bătrânești sau numite și românești D-na Cornescu le-a adunat în timp de 15 ani, de prin deosebite districte ale României și a fost ajutată de multe prietene, copii și nepoate de ale D-sale. Lucrarea D-nei Cornescu merită să fie imitată și folosită de fiecare Română în lucrările D-lor pentru care scop o și recomandăm cu toată căldura. Prețul acestui bogat volum este de 40 lei.

5. Un alt album cu modele de cusături naționale s'a publicat de D-na Eliza Marghiloman, cuprinde 104 foi colorate, prețul 80 bani, depositul la librăria Socec — București. Este foarte bogat în deseme și prețul foarte mic.

6. Un alt album de modele de cusături pentru costume naționale culesse în județul Muscel în 1892 este cel editat de I. Niculescu — București și costă cu prețul

reduc 5 lei și are 17 table de 22/30 cm. Esecutarea e bunicică, dar coloritul putea fi mai bun

Multe modele de țesături românești sunt publicate și prin deosebite reviste străine. Astfel d. Emil A. Chiffa din Bistrița atrage atențiunea (vezi >Gazeta Tniei< Nr. 124—1905) asupra Almanachului revistei beletristice >Ország-Világ< din Budapesta, unde D-sa a găsit 39 modele românești. Și în aceasta direcțiune ar putea face foarte mult >Asociațiunea transilvanică< precum și preoții, învățătorii, băncile etc. și ar da un avânt artei naționale, azi în completă decadentă.

* * *

Administrațiunea Casei Școalelor, de pe lângă ministerul instrucțiunii publice, în dorința de a înființa o bibliotecă științifică de popularizare și care să servească la răspândirea adevărilor științifice și aplicațiilor lor, la formarea caracterului, educarea voinței, iubirea muncii și la desvoltarea dragostei pentru natură în general și pentru țara românească în special, — a publicat zilele aceste un concurs în următoarele condițiuni:

1) Se pot prezenta la concurs: lucrări originale, traduceri sau prelucrări din

scrieri străine și culegeri din scrieri românești cu cuprins științific.

2) Cărțile cuvenite trebuesc făcute pentru vârstele: a) până la 12 ani, b) până la 16 ani și c) până la 20 ani ale etății elevilor.

3) Autorii sunt rugați să întrebuințeze în aceste scrieri o limbă românească curată și ferită de orice vorbe străine fără rost. Stilul să fie cât se poate de atrăgător și deosebit de cel didactic, precis dar nu obositor.

4) Publicarea se va face pe cheltuiala Casei școalelor, iar autorii vor primi, odată pentru totdeauna 30 lei pentru câte o coală de tipar formatul 16.

5) Cartea va avea cel mult zece coale. Casa școalelor va îngriji de ilustrații bune și bine alese, cari să illustreze cuprinsul și să-i înlesnească înțelegerea.

6) Scrierile pot fi înaintate Casei Școalelor până în ziua de 31 Decemvrie 1908.

O comisiune alcătuită anume în acest scop va cerceta toate scrierile primite și va hotărâ cari din ele trebuesc premiate și va îngriji de tipărirea lor, împreună cu autorii.

I. M.

liniște. După discursul fișpanului, primit cu mari aprobări, s'a trecut la ordinea zilei. O dezbateră mai lungă s'a încins în jurul cesiunii locului de târg de »sub Strajă« S'a hotărât în fine, ca acest loc să nu poată fi folosit pentru târg.

Studentimea română academică din Senniș sub cele mai frumoase auspicii și-a inaugurat în 17 Octombrie noul an școlar prin tradiționala serată de cunoștință sub presiul d-lui cand. ing. sylv. *Baiu Crăciun*. Nimbul seratei de un caracter atât de confidențial și intim a fost înălțat prin prezența simpaticului domn asistent ing. forest. Valeriu Linția și a iubitului oaspe din București d-l inginer Ioan Mureșean, care voiaja spre Bruxela. După un an de zile, iarăși plin de bucurie și emoție, d-l president binevenitează în cuvinte patetice pe amabili oaspeți, pe vechii colegi de studii și'n deosebi pe noii veniți, fixându-le în conturi generale misiunea nobilă a tinerei generații nouă; le pune la inimă sufletul larg și plin de trezvie al poporului român, bunătatea, dragostea și sentimentele cele mai conciliabile, cari să le prindă sufletele într-o continuă horă veselă, superioritatea iubirei de neam și de lege a poporului nostru, având etern înaintea ochilor sufletești pe marii genii luminători și proroci providențiali din trecutul nostru; îndeamnă la muncă pentru emanciparea noastră culturală și economică și a desvoltării conștiinței și demnității de Români, căci noi — zise — avem un ideal, pentru realizarea căruia trebuie să lucrăm, însă »purtându-ne fruntea în veci senină«. Pe de altă parte — *gaudeamus igitur juvenes dum sumus*, căci nu preste mult *non eadem erit aetas non mens* după a lui Horatius filosofie. Golește apoi pocalul pentru mărirea neamului, ce-l reprezintă în Senniș acest drăgălaș mozaic sau buchet de studenți, cules de prin câmpiile, văile și munții plini de farmec al Transilvaniei și Bănătuului... Iar ceilalți ca un ecou superb răspund în simfonia sublimă a cântecului de redeşptare. Și... mai departe era atâta dor și foc și voie bună, căci doina străveche dela plug mișca ca o vraje sufletele. — *Cor.*

Inginer ca primar orașenesc. Sub titlu aceasta a ținut d. Blum la societatea inginerilor din Baden o foarte interesantă prelegere. Ansa a dat la aceasta faptul, că în Mannheim voesc să aleagă vice-primar orașenesc asupra cesiunilor tehnice. Blum demonstrează, că aceasta este numai o »superstiție de 100 de ani« proastă și nimic altceva decât un »obicei rău«. Înainte cu 100 de ani acela devenia primar, despre care se convingeau, că are un deosebit simț practic. Astăzi însă când întreagă viața orașenescă așa zicând se bazează pe cesiuni și întrebări tehnice, este imposibil a menține și pe mai departe ca iuriști și alți sofiști de paragrafe să-și spună cuvântul ultim în afaceri curat tehnice. Interesul cardinal al publicului este ca specialiști să conducă daraverile orașenești, iar nu diletanți. Astfel interesul public este identic cu al inginerilor, scurtă vreme ne desparte de aceea, ca superstiția de 100 de ani și obiceiul rău să se transforme. — *De sub Copaci.*

O nouă ascensiune a balonului Zepelin. Alaltăeri după amiazi contele Zepelin a făcut o nouă ascensiune cu balonul său, în care se afla și ducele Albrecht de Württemberg. Călătoria aeriană, care a durat 3 ore și jumătate, s'a făcut fără nici un incident.

Apele Dunării. Din București se scrie: De mulți ani apele marelui fluviu n'au fost așa de scăzute ca acum. Din pricina aceasta navigația suferă multe neajunsuri. Societatea austriacă de navigație a suspendat esca din portul Turnu-Măgurele din această pricină. În foarte multe părți s'au format bancuri de nisip, în locuri în cari nici în timpul secetelor mari nu se formează. La Turnu-Severin apele sunt așa de scăzute, încât se văd câteva din picioarele podului lui Traian, fenomen iarăși foarte rar, iar ceva mai jos de port s'a format un enorm banc de nisip.

Evacuarea sandjaciului Novibazar. Alaltăeri dimineața trupele austro ungare au părăsit Plevlje. Sandjaciul Novibazar a fost complet evacuat. La Plevlje s'a dat în presară un banchet de adio la cazinul ofițerilor, la care au asistat toți ofițerii turci din garnizoană.

Miscarea feminină în Anglia. În cursul ședinței de Joi a camerei comunelor engleze, sufragetele ce se aflau în tribuna publică au manifestat din nou în favoarea acordării drepturilor electorale la femei. Sufragetele au fost îndepărtate din localul adunării. Manifestările s'au reînnoit și în fața parlamentului unde sufragetele au cer-

cat să pătrundă cu forța în parlament. Ele au fost însă împiedecate de poliție.

Concert în otelul »Europa«. Măne va avea loc în otelul »Europa« primul concert dat de muzica orașului sub conducerea d-lui Max Krause. Programul concertului este foarte variat. Inceputul la oarele 8 seara. Intrarea 60 b.

Aviz. Din cauza repausului Duminecal va fi deschisă în cetate măne numai farmacia »La speranță« a d-lui Fr. Jekelius.

O doftorie pentru popor. Se poate numi ca atare spiritul lui Moll și sarea, care prin fricțiune întărește mușchii, alină durerile, precum și tot felul de reumatism se vindecă cu succes sigur. Prețul unei sticle 1 cor. 90 bani. Se trimite zilnic cu rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. și r. A. Moll, Viena, Tuchlauben 9. În depozitele din provincii să se ceară expres preparatul Moll provăzută cu marea de scut și subscriere. — (2)

In preajma alegerii de învățător din Brașovul-vechiu.

— 20 Oct. n. 1908.

Înainte de aceasta cu câți-va ani cine oare s'ar fi cugetat să ajungem vremuri atât de grele? Incepuse și poporul nostru să dea înainte pe toate terenele, începuse să se desmorțească la căldura, cu care numai încetul cu încetul i-a fost dat să se împrietinească. Se părea că soartea noastră o să ia o întorsătură mai favorabilă decât aceea care-i fusese hărăzită până atunci.

Iată însă că în creerul unui atotputernic stăpân, care nu ne prea avea la inimă, s'a ivit pentru noi fatalul gând de a ne împiedeca în calea noastră spre lumină și spre o soartă mai bună. În contra așteptărilor noastre o lege a fost sancționată, și și mai contrar așteptărilor noastre, această lege a început deja să fie pusă în praxă — și ce-i mai mult — cu tendințe din cele mai nefavorabile pentru progresul nostru.

Însă »Credința în zilele de-apoi!« cum zice poetul neamului nostru, să nu ne părească. Uniți să fim numai. Nu e totul pierdut! De conducătorii și luminătorii noștri să ne îngrijim în prima linie, cari astăzi — unii pe drept, alții pe nedrept — sunt susținuți de noi. Turma fără păstor bun se împrăstie și se pierde.

Nu de mult timp s'a deschis concursul pentru alegerea unui învățător la școala românească din Brașovul-vechiu și tocmai în această cauză voiesc să spun câteva cuvinte. Bine să vă cugetați ce faceți acum Români din Brașovul-vechiu, căci ceea ce faceți nu faceți pentru o lună-două, nici pentru un an-doi, ci pentru zeci de ani poate. Cearta și zavistia nu v'a desbinat încă ca în alte locuri și de Brașovul-vechiu numai lucruri bune s'au auzit până acum. Azi poporeni români din Brașovul-vechiu față de mulți alții stau la un nivel cultural destul de înaintat.

Acel popor muncitor și gata de orice jertfă, în frunte cu vrednicul lor preot, nu a pregetat și nu pregetă nimic ce ar putea fi pentru înaintarea și ridicarea lui. »Reuniunea femeilor«, apoi »Corul bisericesc« și lumesc, biblioteca și alte lucruri bune și frumoase sunt tocmai pe cari nu le au Români din orice loc. Deoparte »Reuniunea« de altă parte »Corul bisericesc« constă din tot atâți tineri cu tragere de inimă pentru binele obșteșc al nostru, au adus roade frumoase împodobind și înfrumșetând biserica și școala cu rezultatul material ce-l au în fiecare an dela 3—4 petreceri, cumpărând clopot la biserică, cărți pentru luminarea poporului, bănci pentru școală și alte atâtea lucruri folositoare. Și pentru conducerea înțeleaptă a căpeteniilor lor poporeni din Brașovul-vechiu nu rămân nerecunoscători. Dovada cea mai bună e, că în vara anului acestuia cu umanitate au ridicat salariul viitorului învățător după noua lege școlară.

Salariizarea învățătorului s'a îmbunătățit așa-dară, cu mult în raport cu cea din trecut. Grijiți dar, ca în schimbul banului legat în 12 noduri și pe care acum trebuie să-l dați pentru iluminarea fiilor și nepoților voștri, să vi-se dea, și să vă alegeți un om, dela care puteți cere și care poate presta ceea-ce e dator să presteze. Îngrijți-vă din bună vreme de un om pe care mai târziu să nu vă pară rău că Pați ales în fruntea voastră. care stând de-a-dreapta harnicului vostru preot, mână în mână să lucreze pentru binele și înaintarea voastră. De un învățător, cu care să vă puteți prezenta ori și unde aveți lipsă, de un învățător care se întrunească și condițiile puse de noua lege

școlară și care să nu fie azi-măne dificultat din partea inspectorului regesc, de un om care să ducă cu pricepere mai departe corul înființat de zeșul prof. de muzică seminarial Andreian, d-l Tim. Popovici, și în fine de un om, care și la bine și la rău să stea lângă voi dându-vă sfat și ajutor.

Marele Șaguna ni-a dat dreptul a ne alege conducătorii noștri, preoți și învățători, folosiți-vă deci de dreptul ce-l aveți și nu vă lăsați influențați ci țineți numai înaintea ochilor voștri, binele și progresul vostru pe toate terenele. Așa să ne ajute Dumnezeu!

Prietinel.

Numărul jubilar al »Gazetei Transilvaniei« se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria și 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România și străinătate.

Venitul curat ce va rezulta din desfacerea ediției jubilar, a »Gazetei« se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziaristilor români din Transilvania și Ungaria.

Din domeniul aerostației.

Cuceririle tot mai mari în domeniul aerostației au pus pe gânduri și pe arhitecți. Cine poate prevedea la ce rezultate surprinzătoare se va putea încă ajunge după atâtea stăruințe dintr-o parte și dintr'alta. În fie-care țară civilizată se găsesc oameni cari și-au pus ca cea mai de căpetenie problemă a vieții lor rezolvarea acestei probleme, și averi considerabile se cheltuiesc în acest scop pe întreg pământul.

Un arhitect din Filadelfia, care are aerul de a fi proroc, a ținut seamă în construcția unui imobil și de rezultatele ce se vor obține probabil în aerostație. El a construit la partea de sus a clădirii o terasă de 100 metri în lungime și largime. Pe ea se vor opri aeroplanele cari vor urca pe locatarii din caturile de sus. Inginerul nostru s'a gândit la cuceriri sigure în aerostație, dar dacă cumva se va fi înșelat, terasa poate fi în cele din urmă folosită la jocul cu mingea pentru copii din etajele de sus...

Dar vrea să fie și mai interesant și mai original orașul Kissimmee din Florida (America de Nord) care a elaborat și un regulament pentru circulația aeriană.

Limita de plutire, departe de oraș e stabilită la 20 de mile în linie verticală de-asupra orașului; orice persoană care posedă un aparat aerostatic e datoare a plăti o taxă, ca și pentru bicicletă, motocicletă sau automobil: 20 dolari pentru un balon captiv, 30 dolari pentru un dirigiabil, 100 dolari pentru un aeroplan, 150 dolari pentru un helicopter și 300 dolari pentru un ornitopter (aparat pentru sburat).

Comuna însă se îndatorește tot prin acest regulament de a nu lua nici o taxă pentru transporturile de mărfuri pe cale aeriană — și asta spre a încuraja și a da avânt comerțului pe calea aeriană.

Sunt reglementate amenzi pentru orice incident, pentru atingerea unei case, a unui stâlp sau a unei linii telegrafice sau telefonice etc. Fiecare aerostat e apoi îndatorat să aibă toate semnalele trebuitoare.

Pentru îndeplinirea așa numitei poliții aeriene orașul a hotărât să cumpere un aeroplan care să observe păzirea prescripțiilor regulamentului — acesta va fi cel dintâiu aeroplan de poliție aeriană — și americană...

M.

ULTIME ȘTIRI.

Sigetel-Marmației, 31 Oct. În congregațiunea comitatensă, ținută alaltăeri, vicarul Tit Bud a propus să se facă o reprezentațiune la guvern pentru votul universal egal și secret. Pentru propunerea aceasta au vorbit protofiscalul comitatens Dr. I. Mihaly și vicarul rutean. Contra a vorbit directorul academiei reformate Dr. Pap Tiber. Punându-se la vot propunerea d-lui vicar Tit Bud a căzut numai cu 14 voturi. — *Cor.*

Belgrad, 31 Octombrie. »Berliner Tageblatt« află din Ueskueb că comitetul revoluționar bulgar din Macedonia a condamnat la moarte pe regele Ferdinand pentru că spre a-și putea ajunge scopul a sacrificat autonomia Macedoniei intereselor sale personale.

Belgrad, 31 Octombrie. După atmosfera ce domnește în cercurile politice de aci precum și din tonul presei sârbești, se poate deduce că situația s'a înrăutățit. Agitația crește din nou și ziarele își reiau din nou tonul rășboinic. După cât se pare misiunea printului moștenitor și aceea a ministrului de externe Milovanovici nu vor fi încoronate de succes. Politicianii, comercianții și toate cercurile sârbești se silesc să obție pe ori-ce căi promisiuni de sprijin din Rusia. Meetingul de alaltăeri după amiazi a fost organizat pentru crearea unui curent. Pe măsură ce șansele unui succes pe cale diplomatică scad, cresc din nou predispozițiile rășboinice.

Paris, 31 Oct. Ziarul »Le Temps« află din Sofia că Turcia și Bulgaria au încheiat un acord preliminar. Poarta recunoaște independența Bulgariei, care, din partea ei, consimte să plătească o îndemnităte pentru calea ferată orientală și tributul pentru Rumelia orientală. Spre a menaja amorul propriu al Bulgarilor, expresia »tribut« n'a fost întrebuințată.

Glume.

Perifrază.
Judecătorul. — Și unde te-a mușcat cănele?

Țăranul. — Trei zile n'am putut să stau jos...

In cursul unei discuțiuni:
— Ești un... dar las'... prefer să țin expresia pentru mine!
— Ține-o... Poate că se potrivește mai bine dumentale!

Dela manevre:
— Măi deșcă, e adevărat că tu ai făcut doi prizonieri?
— Da, d-le căpitan.
— Și cum ai făcut de ai prins tu singur doi inși de-odată?
— I-am înconjurat!

La restaurant.
— Să vă dau o ciorbă rusească foarte bună...
— Bine... Da ia ascultă, ciorba asta a fost desinfectată la graniță?

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Braniscu.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

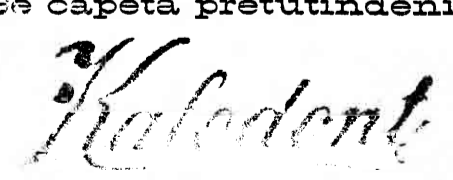
Consultațiuni

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la

facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Să capetă pretutindenii

Cremă de dinți indispensabilă
conservă dinți curați, albi și sănătoși.

KALOGÉN
Franzbrantwein, Pasta de dinți
și apa de gură a lui »Brázay«

Mașine de cusut
ORIGINALE SINGER
SINGER Co.
 mașine de cusut, Soc. pe acții, Brașov, Strada Porții nr. 23.

N. GRĂDINAR,
 BRAȘOV, Strada neagră Nr. 1.
 Recomandă:
 Cafea prăjită, Klgr. à Cor. 3-20
 " " " " " 4-
 " " " " " 4-80
 Liqueruri fine Rum-Jamaica. Iava.
 Caba. Diferite soiuri de Cognac
 în buteli, și tot-feul de mărfuri
 de băcănie.

GEORGE BUCĂ
 croitor bărbătesc,
 Brașov, Strada Orfanilor Nr. 7.
 Confectionează:
Costume moderne.
Fason elegant.
 Depozit de
Stofe veritabile englezești.

Cel mai nou deposit de mobile
 BRAȘOV, Strada Hirscher 7
 (în casele lui DAMIAN)
 cu prețurile cele mai ieftine.
 Solid și elegant lucrate. — Se garantează
 durabilitatea. — Atelier de tapiter propriu.
 Lucrări nouă și reparațiuni prompt și curant.

Garantie îndelungată!
 Condiții favorabile de plată!

FABRICA DE MOTOARE
A. G. DRESDNER
 una din cele mai vechi și mai mari
FABRICI de MOTORE
 Liferază
MOTORE și LOCOMOBILE
 care funcționează: perfect, durabil,
 precis și sigur, puse în mișcare cu
 Gaz (Sauggas). Benzin, Ulei brut
 Acetylen.
 Reprezentant General și Depozit:
Gellért Ignác és T-sa,
 Budapest, Teréz-Körut 41.
 Telefon Nr. 12-91.
 (175,14-20.)

Cursul pieței Brașov
 Din 31 Octombrie n. 1908.

Bancnote rom. Camp.	18.76	Vënd.	18.82
Argint român	18.60		18.80
Lire turcești	21.40		21.60
Seris. Ionc. Albine 5%	100.—		101.—
Roble Rusesco	2.5. 1/2		2.53
Napolondori.	19.04		19.16
Galbeni	11.20		11.—0
Mărci germane	117.20		117.3

In fiecare zi:
Knenwürstel proaspeți.
Șuncă excelentă.
Costițe de porc fierte și nefierte.
 Cele mai fine
Cărnuri afumate (mezeuri)
 se capătă la
H. G. ZEIDNER,
 Brașov, Strada Hirscher.

WILHELM SCHMIDTS,
 Franzelărie fină și de lux.
 Brutărie, Vânzare de făină.
 Brașov, Str. Aței 3, Str. Hirscher 2.
 In fie care zi se capătă de 3-ori fran-
 zele pro. spete, și pâne de casă.
 Pâne neagră Graham proaspătă.
 Cezenacl și Fizmești proaspeți
 in fie-care zi.
 La toate expozițiile unda eu luat parte,
 p odusele mele au fost premiate cu cel din-
 tâu preț. La expoziția din București din
 anul 1906 premiat cu medalia de argint.

Fundată la 1876.
MODERNI
 Institut artistic fotografic
JOSEF SCHULLER & SOHN
 mai înainte Leopold Adler,
BRAȘOV,
 Strada Porții Nr. 14.
MODERNI
 Lucru solid. — Prețuri solide.

H. Kleverkaus
 Brașov, Strada Hirscher Nr. 6.
FABRICANT DE
SALAMĂ și CĂRNĂTĂRIE (Selcher)
 pus în mișcare cu motor
 Recomandă: Șuncă prima calitate, limbi a-
 fumate, salamă, untură de porc, slănină afo-
 mată. Cu deosebire specialitate de cărnați
 cu hrean, așa numiți Krenwürstel.
 Comandele se execută prompt și se espe-
 dează cu poșta ori și unde.
 Prețuri curente la cerere se trimit gratis.

Vă rog cereți franco
 Prospecte și mostre de cea mai bună
 stofă de Stiria

Loden pentru bărbați și dame
 vânători, turiști, pădurari, precum și
 despre stoffe de modă pentru costume
 de bărbați, copii, pardesuri, Ulster
 calitatea cea mai ieftină până cea
 mai fină dela firma primă și cea
 mai mare de Export Loden
VINCENZ OBLACK,
 liferant al curții c. s. r. de postavuri
GRAZ, Murgasse 9/b.
 316,7-10.

Banca Națională a României.
Situațiune sumară.

1907	1908	1908	
13 Octombrie	4 Octombrie	11 Octombrie	
142.325,731	101320317 Reser. metal. aur 90381664	127.873,710	127.681,664
370,173	41005000 " Trate aur 37300000	397,564	380,861
85.902,078	Argint și diverse monede	71.948,997	73.907,313
15.448,800	Portofoliu Român și străin.	34 045,265	33.673,133
20.426,728	*Impr. contra efec. publice 16803000	11.999,924	11.999,924
11.999,924	" " " in cont-corent 16870133	15.465,553	15.465,553
15 806,084	Fonduri publice	3.201,621	3.201,621
3 253,121	Efectele fondului de rezervă	5.955,686	5.961,058
5.923,846	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	700 842	701,110
640,068	Imobile	539,000	544,725
558,696	Mobilier și Mașini de Imprimerie	104.077,759	102.038,584
106 505,249	Cheltueli de Administrațiune	28.319 220	25.199,132
31.500,077	Depozite libere	26.843,742	28.045,525
27.240,539	Conturi curente	431.368,883	428.800,203
467 901,114	Conturi de valori	12.000,000	12.000,000
	P a s i v :	24.963,687	24.963,687
	Capital	3.764,514	3.772,904
12.000,000	Fond de rezervă	283 311,250	282.677,990
23 086,843	Fondul amortis. imob. și material	2.190,642	2.190,642
3.504,226	Bilete de Bancă în circulațiune	1.061,031	1.156 396
319.409,200	Profituri și pierderi	104.077,759	102 038,584
2.077,070	Dobânzi și beneficii diverse	431.368 883	428.800,203
1.318,526	Depozite de retras		
106.505,249	Scomptul 5%		
467 901 114	* Dobânda 5 1/2%		

AVIS!
 Am onoarea a face cunoscut On. public din loc și impre-
 jurime, că dela 1 Octombrie a. c. am luat asupra-mi
HOTELUL „EUROPA“
 Hotelul s'a aranjat din nou complet. Îmi voi da cea mai mare
 silință, ca On. public călător să se simtă cât se poate de bine
 in Hotel
Prețurile odăilor sunt moderate.
 In hotel se află **Retaurație**. Bucătărie recunoscută ca esce-
 lentă. **VINURI** excelente și **BERE** de Budweis.
 Rugând On. public de sprijinul său binevoitor semnez
 cu toată stima
Rubolf Forkert.
 (25,4-6.)

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL
 Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de
 apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.
 Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll in contra greutăți-
 lor celor mai ce-bicose la stomac și pântec, in contra cărceilor și arelele la stomac, con-
 stipațiunei cronice, suferinței de float, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai
 diferite bôle femesci a luat acest medicament de casă o răsândire, ce cresce marea de
 mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2 — Falsificațiile se vor
 urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.
 Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădute cu marca
 de scutire și cu plumbul lui A. Moll
Franzbranntwein-ul și sarea este forțe bine cunos-
 cută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat), alină
 durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de răcoă.
 Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Săpun de copii a lui Moll.
 Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metodel cel mai nou, pentru cultivarea
 rațională a pelei, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucați cor. —40 b.
 Cinc bucați cor. 1.80
 Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.
Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9
 c. și reg. turnisor al curții imperiale.
 — Comande din provincii se efectuează dînic prin rambursă postală —
 La deposite s'ă se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apă-
 rare a lui A. MOLL.
 Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști **Ferd. Jekelius, Victor Roth** și en gros la
D. Eremias Nepoții.

In fie-care zi se află: Krenwürstel proaspeți. — Șuncă excelentă. — Costițe de porc, fierte și nefierte. — Cele mai fine cărnuri afumate,
la
KAMNER & JIRKOFISKY,
 fabricanți de cărnătarie, Brașov, Têrgul Inului No. 2.
 Spedițiuni cu poșta in fie-care zi.